

LEKCIJA 15

U PRODAVNICI/TRGOVINI I U RESTORANU

Naš jezik

*Digital Learning Companion for Elementary Bosnian,
Croatian, and Serbian*

Project supervisor: *Aleksandar Bošković*

Curriculum Design and Learning Materials: *Milica Iličić*

Editor and Proofreader: *Sandra Zlotrg*

Graphic design: *Ivana Adamović, Ivana Radovanović*

Language Resource Center, Columbia University

Bitno!

S/sa + instrumental, bez + genitive,
umjesto/umesto + genitive

While the preposition **s/sa (with)** takes the instrumental case, its counterpart, **bez (without)**, takes the Genitive, as does **umjesto/umesto (instead of)**. All three are helpful when describing and ordering meals.

Čaj **sa** medom.
Kafa/kava **bez** mlijeka/mleka.
Želim kavu/kafu **umjesto/umesto** čaja.

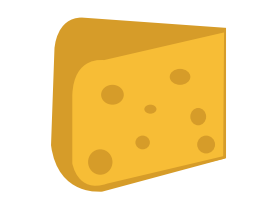

Nove riječi/reči

Hrana i piće

slanina

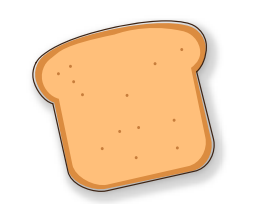
sir

pahuljice

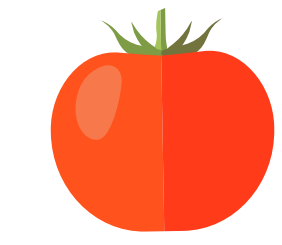
jogurt

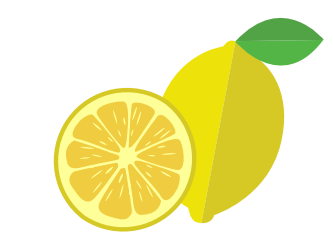
tost

jagoda

paradajz/rajčica

limun

krompir/krumpir

so/sol

torta

šećer

med

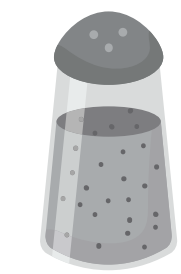
čokolada

puter

džem

biber

mlijeko/mleko

kafa/kava

čaj

rakija

1. Pricaemo

Šta se jede ili pije sa čime, a šta bez nečega?

	pahuljice	čaj	kafa/kava	tost	supa/juha	torta
mlijeko/mleko						
med						
šećer						
so/sol						
biber						
limun						
puter						
džem						
jogurt						
čokolada						

2. Pricaemo

Sa čime i bez čega vi volite jesti i piti ove stvari? A vaš partner ili partnerica/partnerka?

Model: - Ja volim piti kafu bez šećera.
 - Ja ne mogu da pijem kavu bez šećera! Uvek pijem i kavu i čaj sa šećerom...

	Ja volim...	Moj partner/ moja partnerica/ partnerka voli...
pahuljice		
čaj		
kafa/kava		
tost		
supa/juha		
torta		

Novе riječi/reči

U prodavnici/trgovini i restoranu

Konobarica donosi hranu i piće za gosta

Gost naručuje hranu i piće u restoranu od konobarice

Prodavac/prodavač radi u prodavnici/trgovini

Ljudi kupuju hranu u prodavnici/trgovini

1. Vježbamo/Vježbamo

Koliko košta?

Spell out the cost of these items and currencies. Pay attention to the correct use of the genitive case with numbers!

1. Auto košta _____ .(1200 EUR)
2. Knjiga košta _____ . (458 RSD)
3. Boca vina košta _____ . (1366 HRK)
4. Večera košta _____ . (23 BAM)
5. Karta za koncert košta _____ . (3491 HRK)
6. Čaša piva/pive košta _____ . (2 BAM)
7. Hljeb/kruh/hleb košta _____ . (32 RSD)
8. Odmor u Hrvatskoj košta _____ . (870 EUR)

Bitno!

Currency

Bosnia and Herzegovina, Croatia, Montenegro, and Serbia all use different currencies. The Bosnian unit currency is the konvertibilna marka (BAM), Croatia uses the kuna (HRK) with plans to transition to the euro, pronounced *euro/evro* (EUR, €) by 2023, Montenegro only uses the euro, and the Serbian unit is the dinar (RSD).

1. Пишемо

Шта/што они наручују?

Конабар је написао шта/што су гости наручили. Да ли знате шта/што они желе?

Сто број један:
 2 x кафа, - шећер
 1 x чај
 колач чоколада 1 ком.
 колач лимун 3 ком.
 сладолед чоколада чин.

Сто број два:
 3 x супа парадајз
 3 x пор. месо
 2 x пиво св.
 1 x пиво т.
 1 вода (бок.)

Сто број три:
 4 x супа поврће
 2 x салата вел.
 1 x салата
 2 x риба
 3 x кафа
 4 x ракија
 2 x вода (фл.)

3. Причамо

Шта/што желите поручити?

Sada ste vi konobar u restoranu u Beogradu. Šta vaš partner ili partnerica/partnerka želi da naruči?

ISPOD stare JABUKE

BEZALKOHOLNA PIĆA:			
Voda	70		
Sok	90		
Sok od pomorandže	90		
Limunada	130		
Kafa	110		
Čaj	100		
		ALKOHOLNA PIĆA:	
PREDJELA I PRILOZI:		Crno vino	190
Sirevi	220	Belo vino	180
Mala salata	150	Svetlo пиво	140
Velika salata	200	Tamno пиво	180
Supa od parādajza	210	Rakija	120
Supa od povrća	210		
		SLATKIŠI	
GLAVNA JELA:		Kolač od limuna	210
Riba	650	Torta od čokolade	270
Meso	750	Tanjir voća	180
Povrće	510	Sladoled od jagode.....	140
			

Model: Dobar dan, izvolite.
 Dobar dan, molim vas...

  2. Pišemo U restoranu

Based on the orders you deciphered above, write out dialogues the waiter could have had with the guest(s). Then, reenact these dialogues with your group.

  4. Pričamo U restoranu

In pairs or groups of three, take turns being the waiter and taking orders from the restaurant guest(s), based on the menu above. Write down notes, and then rehearse the dialogue to present it to the class later.

1. Gramatika

Naručivati/naručiti, uzimati/uzeti

Imperfective

naručivati, naručujem

Naručujem hranu. = I am ordering food. (right now)
 Želim naručivati hranu. = I want to order food. (regularly)
 Često sam naručivao/naručivala hranu. = I often used to order food.

uzimati, uzimam

Uzimam knjige. = I am taking the books. (right now)
 Želim da uzimam knjige. = I want to take books. (regularly)
 Često sam uzimao/uzimala books. = I often used to take books.

Perfective

naručiti, naručim

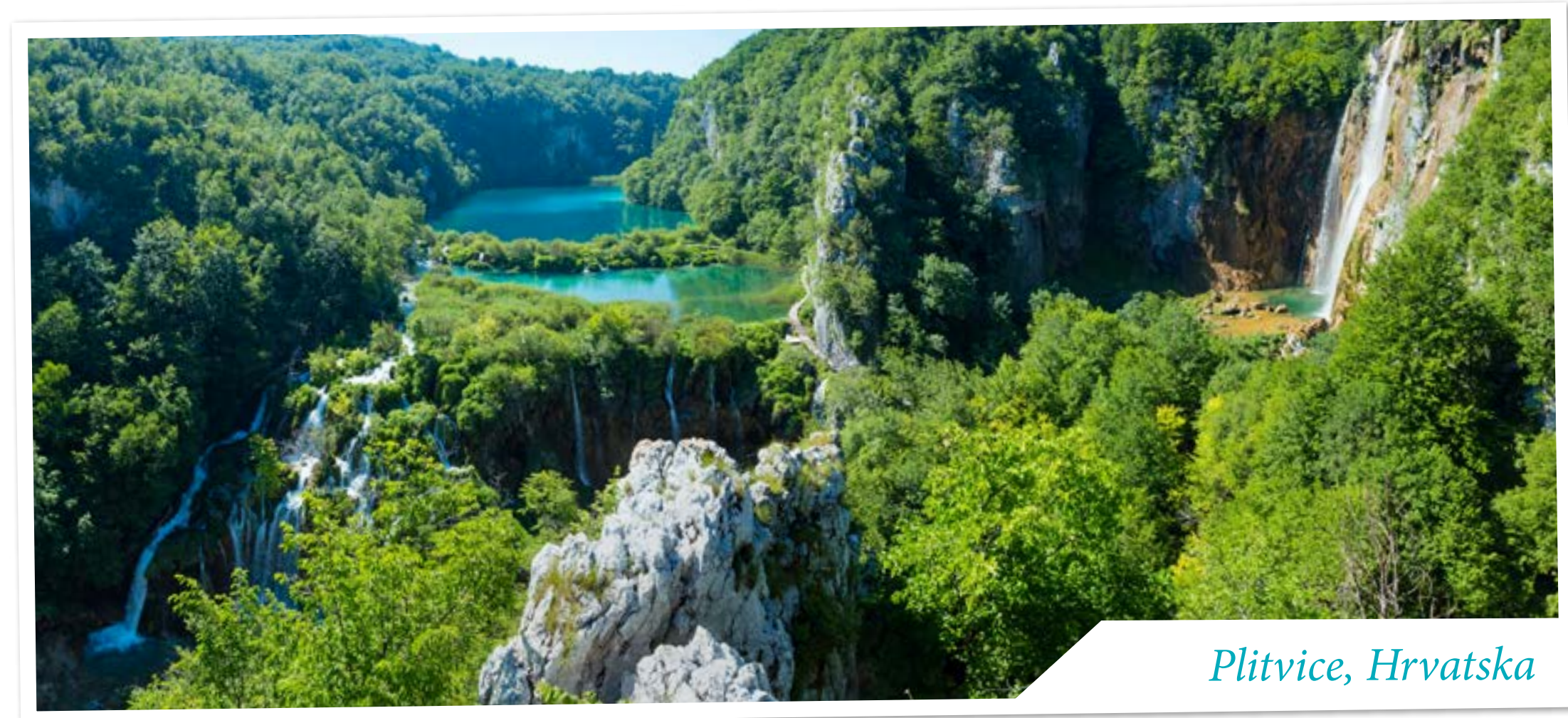
~~Naručim hranu~~
 Želim da naručim hranu. = I want to order food. (right now)
 Juče/jučer sam naručio/naručila hranu. = I ordered food yesterday.

uzeti, uzmem

~~Uzmem kolač.~~
 Želim da uzmem knjige. = I want to take the books. (right now)
 Juče/jučer sam uzeo/uzela knjige. = I took the books yesterday.

Beograd, Srbija

Plitvice, Hrvatska

1. Slušamo

Šta/što želite pojesti?

Konobar: Dobra večer! Što želite pojesti?

Saša: Želim jedno jaje... Ne, želim tri jajeta sa sirom i slaninom. Veoma sam gladan!

Hana: Za mene jednu supu od povrća, dva _____ tosta i ribu.

Konobar: Želite li nešto popiti?

Saša: Molim vas _____ vina.

Hana: Za mene, _____, jedno veliko pivo.

Konobar: Nešto slatko?

Saša: Imam pitanje: da li je ova torta od _____ ili od voća?

Konobar: Ova torta je od čokolade, ali imamo i kolač od _____.
Koji dezert želite?

Saša: Molim vas, _____torte od čokolade. I jednu kafu bez _____.

Konobar: Za vas, gospođo?

Hana: _____, hvala.

Konobarica: Dobar dan, _____.

Jovan: Dobar dan. Molim vas, jednu salatu sa _____ i paradajzom.

Ivan: Za mene jednu juhu od _____, ribu i _____bijeke riže.

Konobarica: Nešto za popiti?

Ivan: Za mene jedan zeleni čaj s medom.

Jovan: Želim _____crno vino. Koje vino imate?

Konobarica: Imamo _____ i francusko.

Jovan: Molim vas, _____francuskog crnog vina. Želiš li da naručimo _____?

Ivan: Naravno. Molim vas dvije čaše vode. Veoma smo žedni.

Konobarica: U redu. Još _____?

Ivan: Ništa, to je sve. Hvala lijepa!

Bosnian/Croatian/Serbian

The verb *trebati, trebam*

The verb *trebati* (need/should) is used differently in Croatian and in Serbian, and in Bosnia both types of use are allowed. The meaning is closer to the English *need* when used with a noun (i.e. needing something) and closer to the English *should* when used with a verb (i.e. needing **to do** something).

In Croatian, the verb *trebati* behaves like any other transitive verb: the subject (the person who should do something or needs something) is in the nominative, and the object needed is in the accusative. The verb is conjugated like any other regular verb, matching the gender and person in the subject who needs an object.

*Ja **trebam** novu kuću.*
*Mi **trebamo** novac.*
*Ti **trebaš** dvije stolice.*
*Vi **trebate** zdrave navike.*

In Serbian, the verb *trebati* is conceived of as the *experience* of need. As with similar verbs, the experiencer of the need takes the dative case, the object needed takes the nominative, and the verb itself only reflects the gender and number of the object of need. Thus, in Serbian, *trebati* + *noun* only appears in the third person singular (when a single thing is needed) or third person plural (when multiple things are needed).

***Treba mi** nova kuća.*
***Treba nam** novac.*
***Trebaju ti** dvije/dve stolice.*
***Trebaju vam** kolači.*

When the object of *trebati* is another verb, its meaning is closer to the English *should*. Whether it is conjugated or not in these instances depends on whether the sentence structure uses *da + verb*, used primarily in Serbian, occasionally in Bosnian, and never in Croatian. With *da + conjugated verb* structures, only the third person singular **treba** is used. With infinitives, *trebati* is conjugated in all three standards.

*Ja **trebam** raditi.*
*On **treba** da radi.*
*Oni **trebaju** raditi.*
*Oni **treba** da rade.*

Note that the distinction disappears in the past tense: *trebati* only reflects the gender and number of the subject, not the grammatical person.

*Ja **sam trebao/trebala** raditi.*
*Ja **sam trebao/trebala** da radim.*

*On/ona/ono **je trebao/trebala/trebalo** raditi.*
*On/ona/ono **je trebao/trebala/trebalo** da radi.*

*Oni/one/ona **su trebali/trebale/trebala** raditi.*
*Oni/one/ona **su trebali/trebale/trebala** da rade.*

2. Vježbamo/Vježbamo Verbs (glagoli)

- Hrvatski:**
- Mi _____ kupovati zdravu hranu.
a) treba b) trebamo c) trebaju
 - _____ treba nov auto.
a) Marta b) Marti c) Martu
 - Vi _____ veliku kuću.
a) treba b) trebate c) trebaju
 - Ona _____ mnogo učiti.
a) treba b) trebate c) trebaju
 - Ivana treba _____.
a) dobar prijatelj b) dobrog prijatelja c) dobrom prijatelju

- Srpski:**
- Ми _____ да купујемо здраву храну.
a) треба б) требамо в) требају
 - _____ треба нов ауто.
a) Марта б) Марти в) Марту
 - Вама _____ велика кућа.
a) треба б) требате в) требају
 - Она _____ много учити.
a) треба б) требате в) требају
 - Ивани треба _____.
a) добар пријатељ б) доброг пријатеља в) новом пријатељу

Bitno!

The verb **htjeti/hteti, hoću (to want)** and irregular verb negation

The irregular verb *htjeti/hteti, hoću (to want)* conjugates in the following manner:

Htjeti/hteti (to want)	
hoću	hoćemo
hoćeš	hoćete
hoće	hoće

Keep in mind that the past tense masculine singular form distinctions for verbs in **-jeti** apply here: on je htio/hteo, ona je htjela/htela, oni su htjeli/hteli.

The negation **htjeti/hteti** is likewise irregular. Here are tables of all irregular verb negations we have seen so far. Note that the negative forms of these verbs are written as a single word.

Biti	
ja nisam	mi nismo
ti nisi	vi niste
on/ona/ono nije	oni/one nisu

Imati	
ja nemam	mi nemamo
ti nemaš	vi nemate
on/ona/ono nema	oni/one nemaju

Htjeti/hteti	
ja neću	mi nećemo
ti nećeš	vi nećete
on/ona/ono neće	oni/one neće

3. Vježbamo/Vježbamo Htjeti/hteti

Turn the sentences with **željeti/želeti** into **htjeti/hteti**. Then, write their negative forms.

Model: *Želim imati psa.*
Hoću imati psa. / Hoću da imam psa.
Neću imati psa. / Neću da imam psa.

1. Jesi li željela/želega jesti kolače?

2. Oni žele jesti voće.

3. Mi želimo piti pivo.

4. Muharem želi kupiti nov auto.

5. Olga želi gledati film.

6. Želim putovati u Francusku.

7. Jesi li želio/želega ići u kino/bioskop?

8. Oni su željeli/želega jesti voće.

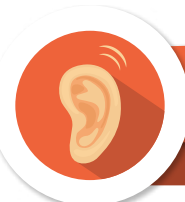
9. Mi smo željeli/želega piti pivo.

10. Muharem je želio/želega kupiti nov auto.

11. Olga je željela/želega gledati film.

12. Želio/želega sam putovati u Francusku.

2. Slušamo

Trebati i htjeti/hteti

Petar: Fatima, hajdemo otići u trgovinu sutra ujutro.

Fatima: Neću da idem u prodavnicu. Išla sam tamo danas i sve sam kupila. Imamo hljeb, jaja, voće, pahuljice... Šta nam još treba? Šta hoćeš da jedeš za doručak?

Petar: Želim jesti jogurt i _____ ili tost sa džemom, ali trebam mlijeko.

Fatima: Mlijeko? Zašto ti treba mlijeko?

Petar: Zato što hoću piti kavu s _____ prije doručka. Eh, sada trebam otići u trgovinu, ali ne želim ići sam.

Fatima: Nemoj da misliš o tome. Možeš piti kafu i bez mlijeka.

Petar: Mogu, ali neću. _____ bez mlijeka nije ukusna.

Fatima: Želiš li onda malo čaja s medom ili sa šećerom?

Petar: Imamo crni čaj i _____? Onda ne trebam mlijeko. Hvala!

Fatima: _____!

Анђела: Игор, јеси ли написао поруку Вуку и Тамари? Да ли они хоће да дођу код нас _____?

Игор: Да, рекли су да долазе сутра на _____. Требамо купити храну.

Анђела: Шта треба да купимо?

Игор: Желим скухати супу од парадајза, салату и месо. Имамо _____ и поврће за салату, али нам треба месо.

Анђела: Вечера мора бити без меса: Тамара га не једе! Можеш ли спремити вечеру са рибом?

Игор: Могу! Хајдемо онда купити _____ уместо меса.

Анђела: Треба ли нам нешто слатко?

Игор: Мени не треба слатко: имамо воће код куће. Али Тамари и Вуку увијек требају добри колачи.

Анђела: У праву си, они увек хоће _____ после вечере. Треба да купим колаче од чоколаде или од лимуна, са много шећера. Треба ли да купим и вино?

Игор: Не, немој га куповати. Нека Вук и Тамара купе неко добро бијело _____.

After filling in the blanks, translate and answer the following questions.

5. Pricaemo

Sta treba da kupimo?
Sto trebamo kupiti?

Based on the conversations in Slusamo 2, create and reenact a similar dialogue about planning a meal with someone. Who will you be eating with? What does everyone want to eat? Are there any dietary restrictions, and how will you work around them?

- 1. What did Fatima buy at the store?

- 2. What does Petar need for breakfast?

- 3. Why doesn't Petar want coffee without milk?

- 4. What will Petar drink tomorrow morning?

- 5. Who is coming to visit Anđela and Igor?

- 6. Why can't Igor make dinner with meat?

- 7. What do Igor and Anđela need to buy?

- 8. What do Vuk and Tamara need to buy?

2. Gramatika Imperativ

The purpose of the imperative mood is addressing someone in order to command, request, advise, or invite someone to do something. It can also be used to invite members of one's party (the persons included in *mi*) to perform an action together – in that case, it is usually translated as *Let's...* Therefore, the imperative mood only exists in three forms – the singular and plural *you*, and the inclusive plural *mi*.

The imperative mood of all verbs is derived from the **3rd person plural of the present tense**. The final vowel **-u or -e** is dropped and the endings **-Ø/-i, -i-mo, or -i-te** are added. In the second person singular, the ending **-i** is omitted if the stem ends in **-j**.

infinitive	oni... (present)	ti... (-Ø; -i)	mi... (-imo)	vi... (-ite)	on/ona/ono neka + present	oni/one/ona neka + present
dati	daj- u	daj- Ø	daj- mo	daj- te	neka daje	neka daju
kupovati	kupuj- u	kupuj- Ø	kupuj- mo	kupuj- te	neka kupuje	neka kupuju
doći	dođ- u	dođ- i	dođ- imo	dođ- ite	neka dođe	neka dođu
donijeti/doneti	dones- u	dones- i	dones- imo	dones- ite	neka donese	neka donesu
uzeti	uzm- u	uzm- i	uzm- imo	uzm- ite	neka uzme	neka uzmu
reći (per.) kazati(imp.)	*rekn- u kaž- u	rec- i kaž- i	rec- imo kaž- imo	rec- ite kaži- ite	*neka rekne neka kaže	*neka reknu neka kažu
biti	bud- u	bud- i	bud- imo	bud- ite	neka bude	neka budu

The verb *reći, reknem (to say)* is a perfective verb, and hence doesn't appear in the present tense. However, it is used in the imperative. In the second person (singular and plural) it is used interchangeably with its imperfective pair *kazati (to tell)*.
The imperative of *biti (to be)* is derived from its perfective present form: *budem, budeš...* rather than its imperfective present form *jesam, jesi...*

4. Vježbamo/Vježbamo Imperativ

Model: *Moraš pročitati ovu knjigu!*
Pročitaj ovu knjigu!

1. Moraš dati prijatelju poklon za rođendan.
 _____ prijatelju poklon za rođendan!
2. Moramo uzeti knjigu od Stefana.
 _____ knjigu od Stefana.
3. Morate reći sestri da imamo karte za pozorište/kazalište.
 _____ sestri da imamo karte za pozorište.
4. Moraš doći na naš praznik.
 _____ na naš praznik/blagdan.
5. Moramo pozvati Amira na kafu.
 _____ Amira na kafu/kavu.
6. Moraš slušati svoju majku!
 _____ svoju majku!

5. Vježbamo/Vježbamo Imperativ

Model: **Neka uči** bosanski/hrvatski/srpski jezik svaki dan! (učiti, ona)

1. _____ da ovo nije kraj! (kazati, oni)
2. _____ novine Vreme! (čitati, ona)
3. _____ ručak za nas! (kuhati, /kuvati, on)
4. _____ u šetnju po parku! (ići, one)
5. _____ sve ove poklone! (uzeti, oni)
6. _____ vodu, a ne vino! (piti, on)
7. _____ u muzeju u utorak! (biti, one)
8. _____ ocu novine. (donijeti/doneti, ona)

Mostar, Bosna i Hercegovina

Bitno! Negation of the imperative

There are three ways to express a negative command of request: one is *ne + imperative*, the other is *nemoj + infinitive* or *nemoj + da + present*.

Ne kupuj knjigu! Nemoj kupovati knjigu! Nemoj da kupuješ knjigu!
Don't buy the book!

Both *hajdemo* and all three forms of *nemoj* can be followed by an action verb, either in the infinitive or the *da+present* form. The latter is rarely used with *hajdemo*; *hajde+ne* is more commonly used to suggest not doing a mutual action.

<i>Hajdemo ići u bioskop.</i>	<i>Nemojmo ići u bioskop.</i>	<i>Nemoj/nemojte ići u bioskop.</i>
<i>Hajdemo da idemo u bioskop.</i>	<i>Nemojmo da idemo u bioskop.*</i>	<i>Nemoj/nemojte da idete u bioskop.</i>
<i>Let's go to the cinema.</i>	<i>Let's not go to the cinema.</i>	<i>Don't go to the cinema.</i>

In the second person, *hajde* cannot be followed by the infinitive. Since it only uses the *da+present* form, it is only used in conjunction with a verb in Serbian and Bosnian, while Croatian does not allow for it. It may, however, be used as a general invitational exclamation: the exact action one is being invited to by *hajde!* is inferred from context.

<i>Hajde!</i>	<i>Hajde da ne idemo u bioskop.</i>	<i>Hajde da ne ideš/idete u bioskop.</i>
<i>Come on!/Go ahead!/ Let's go!.</i>	<i>Let's not go to the cinema.</i>	<i>I suggest you don't go to the cinema.</i>

6. Vježbamo/Vježbamo

Ne + imperativ.
 Nemoj + infinitiv.

Model: *Budi loš!*

A: *NE BUDI loš!* **B:** *NEMOJ BITI loš!*

- Kupujmo samo dobru hranu!
 A: _____ B: _____
- Dajte im knjige!
 A: _____ B: _____
- Reci mi šta si uradio!
 A: _____ B: _____
- Čitajte ove novine!
 A: _____ B: _____

1. Čitamo A

U prodavnici/trgovini i u restoranu

Selma: Dobar dan! Molim vas, dajte mi pet limuna.

Prodavac: Evo, izvolite. Uzmite i rajčice, ukusne su.

Selma: Hvala! Kažite mi, koliko koštaju jaja?

Prodavac: Dvjesto dvadeset kuna.

Selma: Odlično. Šta nam još treba? Ah, da! Treba nam mlijeko!
Mlijeko je daleko od mene – Ana, idi i donesi nam ga.

Ana: Evo, donela sam mleko. Da li hoćeš nešto slatko uz mleko?

Selma: Uzmi jednu čokoladu, ali dođi brzo. Moramo platiti i ići kući.

Ana: Hajde, ti plati hranu, a ja mogu platiti čokoladu i mleko.

Selma: Reci mi, čime idemo kući?

Ana: Hajde da idemo tramvajem broj osam. Nismo daleko, ali ne želim da idem peške.

Konobarica: Dobar dan, želite li nešto popiti?

Saša: Dajte mi, molim vas, čašu crnog vina. Marta, danas je petak, popij i ti malo.

Marta: Želim vino, ali došla sam autom. Mogu piti samo vodu ili kavu.

Saša: Onda nemoj piti vino, ili popij vino, ali nemoj voziti: idi kući autobusom.

Marta: Točno, mogu otići kući autobusom. Onda možemo zajedno popiti jednu bocu vina.

Konobarica: U redu, jedna boca crnog vina. Šta želite pojesti?

Marta: Molim vas, salatu s ribom.

Saša: Ne znam šta je dobro. Recite mi, šta mislite?

Konobarica: Uzmite ribu ili meso s krompirom.

Marta: Trebaš uzeti ribu s krumpirom. Jela sam je prošlog tjedna. Veoma je ukusna.

Saša: Molim vas, dajte mi onda ribu sa krompirom.

Konobarica: Nešto slatko? Imamo odlične kolače sa limunom.

Saša: Ne znam. Treba li da naručim dezert? Kaži mi šta misliš.

Marta: Pojedi prvo svoj ručak, i ako si još uvijek gladan, onda naruči i neki kolač. Ja nikada ne trebam slatko poslije ručka.

1. Čitamo B Pitanja i odgovori

1. Kuda/kamo idu Selma i Ana poslije/posle prodavnice/trgovine?
2. Kakav je paradajz/kakve su rajčice u prodavnici/trgovini?
3. Koliko koštaju jaja u prodavnici/trgovini?
4. Je li Anina i Selmina kuća blizu prodavnice/trgovine?
5. Zašto Marta ne može popiti čašu vina?
6. Gdje/gde su Saša i Marta?
7. Čime Marta može ići kući?
8. Šta/što je Saša naručio?
9. Ko/tko je jeo ribu sa krompirom/krumpirom prošle sedmice/nedelje/ prošlog tjedna?

1. Čitamo C Tačan/točan odgovor

Selma kupuje limune, paradajz/rajčice i jaja.
 Selma je platila mlijeko/mleko.
 Ana želi ići kući tramvajem.
 Marta i Saša naručuju bocu crnog vina.
 Marta ne voli ribu.

Three statements in Čitamo C are incorrect. Write the correct information.

6. Pričamo U prodavnici/trgovini

With your partner, come up with a shopping list of 2-3 grocery items. Based on the dialogue above, make plans about what you'd like to purchase, when, and for what purpose. Don't forget to estimate the cost!

7. Pričamo U restoranu

In pairs or groups of three, use the menu in the previous Pričamo: U restoranu exercise to play out a conversation between a waiter and the restaurant guest(s), using the conversation in Čitamo as a sample. Don't forget to practice the imperative!

3. Gramatika

The instrumental case of personal pronouns

Nominative		Instrumental	
ja	mi	mnom	nama
ti	vi	tobom	vama
on	oni	njim	
ona	one	njom	njima
ono	ona	njim	
*sebe		sobom	

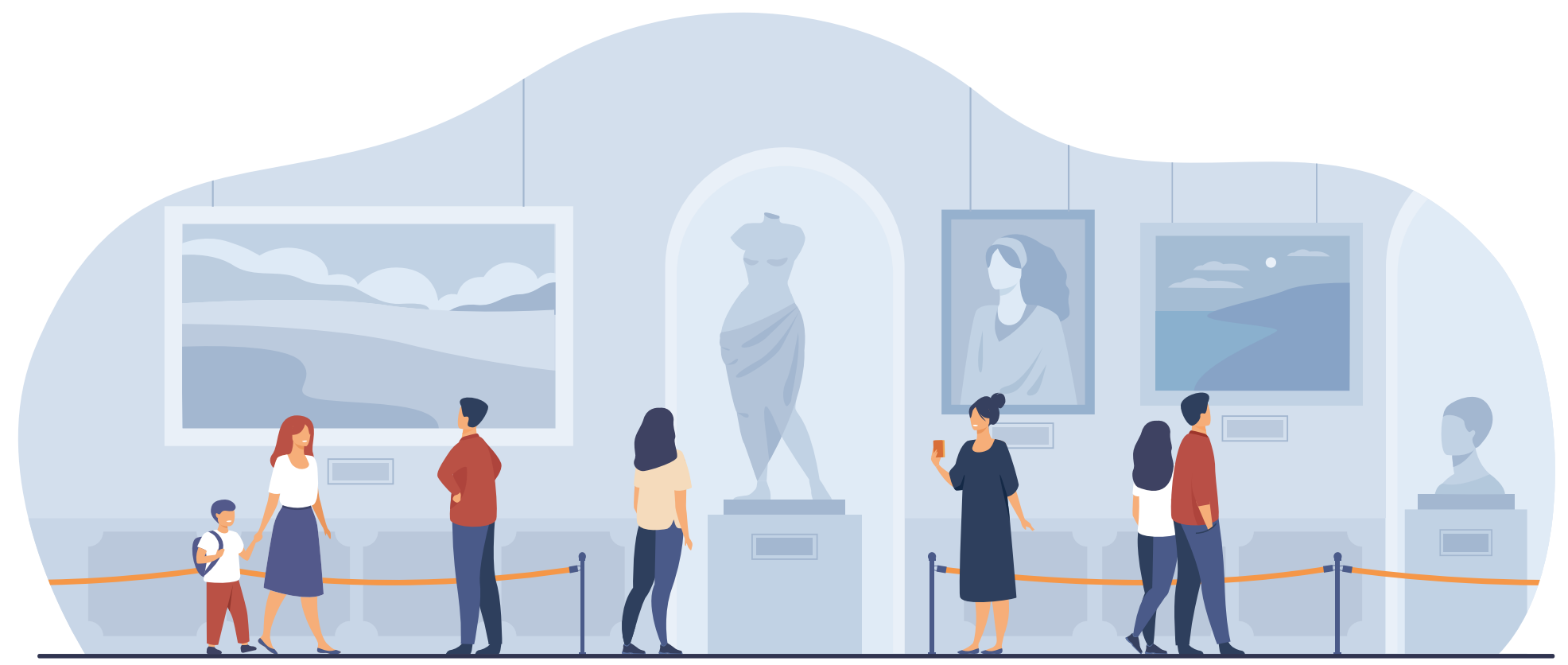
Novi Sad, Srbija

7. Vježbamo/Vježbamo

The instrumental case of personal pronouns

- Selma je u muzeju i njena tetka je s _____.
- Ja idem u prodavnicu/trgovinu i moja sestra ide s _____.
- Šta/što radite? Mogu li ići s _____ u kino?
- Marko dolazi u Beograd i njegov brat dolazi s _____.
- Volim ovu pjesmu/pesmu! Želite li pjevati/pevati s _____?
- Zoranovi roditelji idu u restoran, ali ga ne vode s _____.
- Ovo su moje prijateljice. Razgovarali smo s _____ o novom poslu.
- Aleksandra i ja odlazimo na odmor, ali Amila ne ide sa _____.
- Ti stižeš u Zagreb, ali dolaze li Marija i Anđela s _____?
- Kako si? Je li Josipa juče/jučer bila na kafi/kavi s _____?
- Stefan i Bogdan dolaze na zabavu i njihova prijateljica dolazi s _____.
- Šta/što radi Amir? Jesi li se opet vidjela/videla s _____?

9. Vježbamo/Vježbamo

Postavite pitanja u instrumentalu (sa/s kim? čim(e))?

Model: *Idemo na more sa Anom. S(A) KIM idemo na more?*

Aleksandar ide na posao metroom. ČIME Aleksandar ide na posao?

1. Djevojčice/devojčice se voze biciklom. _____ se voze djevojčice/devojčice?
2. Roditelji putuju s dekom i bakom. _____ putuju roditelji?
3. Ne volim putovati avionom/zrakoplovom. _____ ne volim putovati?
4. On je dugo živio/živeo sa sestrom i bratom. _____ je dugo živio/živeo?
5. Tata igra košarku sa sinom. _____ tata igra košarku?

4. Gramatika

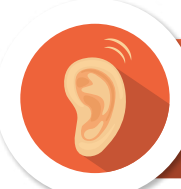
Sviđati, sviđam (se) i dopadati, dopadam (se); sviđam, svidim (se) i dopasti, dopadnem (se) + dative

Some verb that indicate the experience of having an emotion - notably, **sviđati se**, **sviđam se** and **dopadati se, dopadam se** (both meaning **to like**) - are reflexive, and specify the **experiencer**, or **indirect object** of the emotion. The thing liked is the **subject** of such verbs, and remains in the nominative case; the person who **likes** something is an "indirect object" of having an emotion, and takes the dative case.

Andrea likes this cake. = Andrei se sviđa ovaj kolač. = Sviđa joj se ovaj kolač.
He likes this cake. = Njemu se sviđa ovaj kolač. = Sviđa mu se ovaj kolač.

As always, the verb in the sentence agrees with the **subject**: in this case, the thing being liked.

verb in 3.p.sg. object in singular	verb in 3.p. pl. object in plural
Kolač se sviđa Andrei.	Kolači se sviđaju Andrei.

3. Slušamo

Šta/što im se sviđa?

Hrvoju se sviđa:

nogomet/fudbal

joga

ples

spavanje

Hrvoju se ne sviđa:

nogomet/fudbal

joga

ples

spavanje

Almi se sviđaju:

muzeji

parkovi

klubov/barovi

kina/bioskopi

Almi se ne sviđaju:

muzeji

parkovi

klubovi/barovi

kina/bioskopi

Saši se sviđa:

meso

riba

povrće

slatkiši

Saši se ne sviđa:

meso

riba

povrće

slatkiši

2. Čitamo A

Sastanak u restoranu

Irena: Amila, kako je bilo juče na sastanku? Dođi, poruči kafu i pričaj nam sve!

Amila: Sastanak nije bio loš, a Dejan je zanimljiv i pametan momak. Visok je, ima crnu kosu i lijepe plave oči. Ali, mislim da neću izaći s njim opet.

Jakov: Zašto? Što ti se nije svidjelo?

Amila: On nije stigao na vrijeme! Dugo sam ga čekala i htjela sam otići.

Irena: Znaš li zašto je kasnio?

Amila: Mislim da je nosio knjige svojoj sestri na fakultet, a onda je dugo čekao prevoz.

Jakov: Ako nosi knjige sestri, Dejan je dobar i ozbiljan momak. Što ti se još nije dopalo?

Amila: Nije mi se dopao restoran. U restoranu je bilo mnogo ljudi. Nisam mogla lijepo pričati sa Dejanom, i zato ne znam mnogo o njemu.

Jakov: Ako ti se Dejan sviđa, ne trebaš misliti o vremenu i restoranu! Izadite na još jedan sastanak.

Amila: Irena, reci mi šta ti misliš. Da li je Jakov u pravu?

Irena: Da, mislim da treba da ga slušaš. On je pametan prijatelj.

Amila: U pravu si. Trebam napisati Dejanu poruku i ponovo izaći sa njim. Ali, ovoga puta hoću da idemo na neko dobro mjesto!

Ненад: Дејане, где си био јуче? Мислио сам да си код куће, али није те било.

Дејан: Био сам на састанку са Амиллом.

Ненад: Ко је Амилла?

Дејан: Амилла студира филозофију са мном на факултету. Јако је паметна и лијепа - треба да је упознаш. Гледај, ево њене слике.

Ненад: У праву си, она је лепа девојка. Какав је био ваш састанак? Где сте били? О чему сте причали?

Дејан: Били смо на вечери у ресторану и причали смо о музици. Волимо исте ствари! Али, мислим да јој се нисам свидио.

Ненад: Зашто?! Шта си урадио лоше?

Дејан: Нисам дошао на вријеме! Моја сестра је имала испит, а она никада не носи своје ствари са собом. Морао сам ја да јој донесем књиге на факултет. Мислио сам да ћу стићи на састанак на вријеме аутобусом, али га дуго није било. Требао сам ићи аутом, али нисам хтио да возим. Када сам стигао, Амилла није била сретна. Шта сад треба да радим?

Ненад: Иди у продавницу и купи јој цвеће или чоколаду. Девојке то воле! Донеси јој поклоне, извини јој се и идите на вечеру опет следеће недеље.

Дејан: Мислим да јој се није свидио ресторан. Рекла ми је да не воли ићи на вечере, зато што у ресторанима никада није тихо, и увијек има много досадних људи.

Ненад: Онда немој да је водиш у ресторан. Води је у позориште. Тамо је тихо и занимљиво.

2. Čitamo B

Таčan/točan odgovor

1. Amila je _____ sa Dejanom

- a) izlazila
- b) izašla
- c) bila

2. Dejan _____

- a) se svidio/svideo Amilu
- b) se svidjeo/svideo Amili
- c) se svidio/svideo Amili

3. Dejan je nosio

- a) knjige sestru na fakultet
- b) knjizi sestri na fakultetu
- c) knjige sestri na fakultet

4. Jakov misli da

- a) Amila trebaš opet izaći sa Dejanom
- b) Amila treba opet izaći sa Dejanom
- c) Amila treba da opet izaći sa Dejanom

5. Ненад

- a) требаш да упозна Амилу
- b) треба да је упозна Амилу
- v) треба да упозна Амилу

6. Дејан мисли

- a) да није се свидио/свидео Амили
- b) да се није свидио/свидео Амили
- v) да се нисам свидио/свидео Амили

7. Дејан је

- a) требао ићи аутом
- b) требало ићи аутом
- v) треба ићи аутом

8. Дејан

- a) није хтио/хтео да се вози аутом
- b) није хтио/хтео да вози ауто
- v) није хтио/хтео да вози аутом

9. Ненад мисли да

- a) Дејан треба да купи Амилу цвијеће/цвеће
- b) Дејан треба купи Амилу цвијеће/цвеће
- v) Дејан треба да купи Амиле цвијеће/цвеће

2. Čitamo C

Тачно/točno или нетачно/netočno?

Amili se nije dopao Dejan.

Dejan je kasnio.

Amila neće da napiše Dejanu poruku.

Dejanov autobus je stигао брзо.

Dejanova sestra nije uzela своје ствари из куће.

Nenad misli da se Amili свиђа позориште/казалиште.

Three statements in Čitamo C are incorrect.

Write the correct information.

8. Pricaмо

Amila i Dejan

Treba li Amila opet izaći sa Dejanom? Zašto? Šta/što mislite?